

opusdei.org

„Pārdabiskais motīvs”

Mēs piedāvājam rakstu par vienu no Sv. Hosemarijas galvenajām mācībām: kā svētdarīt mūsu darbu.

12.12.2009

Sv.Hosemarija teica, ka *Opus Dei* gars satur brīnišķo patiesību, ka visus vērtīgos un godīgos cilvēku pasākumus var pārvērst par dievišķiem darbiem.

Daudzi cilvēki piedzīvojuši pilnīgu pavērsienu savā dzīvē, kad viņi

iepazinās ar šo mācību, dažreiz vienkārši dzirdot frāzi *darba svētdarīšana*. Tie bija vīrieši un sievietes, kuri strādāja tikai ar divdimensiju pasaulīgiem apvāršņiem, taču viņus pārņēma entuziasms, uzzinot, ka viņu profesionālais darbs var iegūt mūžīgu nozīmi. Te mēs varam padomāt par tā Evaņģēlijā minētā cilvēka prieku, kurš, atradis tīrumā paslēptu bagātību, pārdeva visu, kas vien viņam bija, lai nopirktu šo tīrumu![1]

Svētais Gars palīdzēja

Sv.Hosemarijam atklāt šo mācību Evaņģēlijos, it īpaši daudzajos gados, kurus Jēzus pavadīja Nācaretē: „Viņš dzīvoja nepazīts, taču mums šis laikposms ir pilns gaismas.”[2] „Viņa slēptie gadi nav bez nozīmes, tie nav arī vienkārši gatavošanās gadiem, kuriem bija jānāk pēc tam – viņa publiskās dzīves gadiem. Kopš 1928.gada es esmu skaidri sapratis,

ka Dievs vēlas, lai mūsu Kunga dzīve būtu paraugs kristiešiem. Es to redzēju it īpaši attiecībā uz viņa slēpto dzīvi, gadiem, kurus viņš pavadīja līdzās parastajiem cilvēkiem.”[3]

Pateicoties dievišķai gaismai, *Opus Dei* dibinātājs vienmēr mācīja, ka profesionālais darbs var tikt svētdarīts un var svētdarīt. Baznīcas Maģistērija jau kopš Vatikāna II Koncila ir uzsvērusi šo vienkāršo, bet lielo patiesību.[4] *Katoliskās Baznīcas Katehisms* māca, ka “darbs var būt par līdzekli svētdarīšanai un laicīgo realitāšu dzīvināšanai Kristus Garā.”[5]

Jānis Pāvils II teica: “Ar pārdabisku intuīciju Svētīgais Hosemarija nenogurstoši sludināja vispārējo aicinājumu uz svētumu un apustulātu. Kristus aicina ikvienu kļūt svētam ikdienas dzīves realitātēs. Tādējādi, *arī darbs ir*

personiskā svētuma un apustulāta līdzeklis, kad tas tiek darīts savienībā ar Jēzu Kristu.”[6]

Dievs izraudzījās Sv.Hosemariju, lai viņš kļūtu par instrumentu, kas izplata šo mācību, kura paver plašas perspektīvas personiskajam svētumam milzīgam daudzumam kristiešu un cilvēku sabiedrības svētdarīšanai no iekšienes, t.i., no paša profesionālās darbības kodola, kas veido sabiedrību.

Šī sēkla dos visus Dieva gaidītos augļus, ja mēs centīsimies medītēt par to Dieva klātbūtnē un praktiski izmantot to ar viņa palīdzību. Darba svētdarīšana nav tikai ideja, kas jāsaprot, bet gan *ideāls*, kas jāmeklē un jāiegūst caur mīlestību uz Dievu un viņa žēlastības vadībā.

Darba nozīme

Pašā Svēto Rakstu sākumā, Radīšanas grāmatā, mums tiek rādīta darba

nozīme. Dievs, kurš radīja visas lietas labas, “brīvi gribēja radīt tādu pasauli, kas “ir ceļā” uz galīgo pilnību.”[7] Un viņš radīja cilvēku *ut operaretur*,[8] lai strādājot, “viņš zināmā veidā turpinātu radīšanas darbu un sasniegtu savu pilnību.”[9]

Kā grēka sekas darbu pavada nogurums un bieži vien arī ciešanas. [10] Taču, pieņemot mūsu dabu, lai atpestītu mūs, Kristus mūsu Kungs pārvērtis šo nogurumu un ciešanas līdzeklī kā apliecināt mīlestību uz Dieva gribu un pakļaušanos tai un atlīdzināt grēka nepaklausību. “Tā Jēzus dzīvoja trīsdesmit gadus kā galdnieka dēls (Mt 13:55) ... Viņš bija galdnieks, Marijas dēls (Mk 6:33). Un viņš bija Dievs: Viņš panāca cilvēces atpestīšanu un vilka visu pie sevis (Jņ 12:32).”[11]

Saskatot Jēzus slēptajā dzīvē arī cilvēka darba visdziļākās nozīmes atklāsmi, mums jāatceras, ar caur

žēlastību mēs esam padarīti par Dieva bērniem, veidojot vienu realitāti kopā ar Jēzu Kristu, vienu ķermeni. Viņa pārdabiskā Dzīve ir mūsu pašu dzīve, un Viņš dalās ar mums savā priesterībā, lai mēs varētu kļūt par līdzpestītājiem kopā ar viņu.

Šī dziļā kristieša savienība ar Kristu izgaismo visu mūsu darbības, un it īpaši mūsu darba jēgu. Sv. Hosemarijas mācībā darba svētdarīšanas pamats ir mūsu dievišķās izcelsmes sajūta, apziņa, ka “Kristus vēlas kļūt iemiesots mūsu uzdevumos.”[12]

Šis kristīgais darba nozīmes redzējums apkopots šādos Sv. Hosemarijas vārdos: “Darbs ir cilvēka zemes dzīves neatņemama sastāvdaļa. Tajā ietilpst pūles, nogurums, spēku izsīkums, ciešanu pazīmes un cīņa, kas pavada cilvēka eksistenci un norāda uz grēka

realitāti un pestīšanas
nepieciešamību. Taču darbs pats par
sevi nav sods vai lāsts: tie, kuri šādi
par to runā, nav pienācīgi sapratuši
Svētos Rakstus....”

“Darbs, jebkurš darbs, liecina par
cilvēka cieņu, par viņa varu pār
radīšanu. Tā ir izdevība attīstīt savu
personību. Tā ir saikne ar citiem,
veids, kā atbalstīt savu ģimeni,
līdzeklis, lai palīdzētu uzlabot
sabiedrību, kurā mēs dzīvojam, un
visas cilvēces progresu.

“Kristietim šie apvārsņi izplešas un
kļūst aizvien plašāki. Jo darbs ir
līdzdalība Dieva radošajā darbā... Un,
vēl vairāk, tā kā Kristus to pārņēma
savās rokās, darbs mums kļuvis par
atpestītu un atpestījošu realitāti. Tas
ir ne vien cilvēka dzīves fons, bet arī
līdzeklis un ceļš uz svētumu. Tas ir
kaut kas svētdarāms un tāds, kas
svētdara.”[13] **Darba svētdarīšana**

Pazīstamais Sv. Hosemarijas izteikums ieved mūs pašā krāšņās svētuma un apustulāta panorāmas sirdī, veicot mūsu profesionālo darbību: “Svētums lielākajai daļai cilvēku nozīmē svētdarīt savu darbu, svētdarīt pašus tajā un svētdarīt citus caur to.”[14]

Tie ir trīs nedalāmi vienas un tās pašas realitātes aspekti. Pirmais ir svētīt, padarīt svētu kādu konkrētu uzdevumu, darbību vai pasākumu. [15] Svētdarīt darbu nozīmē svētdarīt šo konkrēto darbību, padarīt svētu strādājošās personas darbību.

Tieši no šī ir atkarīgi abi pārējie aspekti, jo svētdarīts darbs ir arī svētdarošs: tas svētdara to, kurš strādā, un ir līdzeklis citu svētdarīšanai un sabiedrības piepildīšanai ar kristīgo garu. Tāpēc ir vērts apstāties un padomāt par šo pirmo punktu: ko nozīmē padarīt profesionālo darbu svētu?

Jebkura mūsu darbība ir svēta, kad tas ir Dievam un citiem veltīts mīlestības akts. Kad tas ir pārdabiskas mīlestības un žēlsirdības akts, kas šajā pasaulē tiek uztverts kā ticība un cerība. Šāds akts ir *svēts*, jo žēlsirdība ir līdzdalība bezgalīgajā Žēlsirdībā, Svētajā Garā, [16] esošajā Mīlestībā starp Tēvu un Dēlu. Tāpēc žēlsirdības akts ir dalīšanās pārdabiskajā Vissvētākās Trīsvienības Dzīvē, dalīšanās Dieva svētumā.

Profesionālā darba gadījumā, lai tā būtu tīruma apstrādāšana, pētījumi zinātnē, pakalpojumu sniegšana utt., tam jābūt cilvēka tikumu izpaušmei, lai tas būtu cilvēcīgi labs un svētdarāms. Taču ar to vien nepietiek, lai tas būtu svēts.

Darbs ir patiesi svētdarīts, kad tas tiek darīts aiz mīlestības pret Dievu, lai slavinātu viņu (un, kā Dievs to vēlas, lai izpildītu viņa gribu, kas

ietver žēlsirdībai raksturīgo kristīgo tikumu praktizēšanu) un tādējādi piedāvātu to Dievam savienībā ar Kristu: “caur Viņu, ar Viņu un Viņā, savienībā ar Svēto Garu, lai gods un slava tev, Visvarenais Tēvs, mūžīgi mūžos.”[17]

“Ieliec savā parastajā ikdienas darbā pārdabisku motīvu, un tu svētdarīsi savu darbu.”[18] Šie nedaudzie Sv. Hosemarijas vārdi mums deva atslēgu uz darba svētdarīšanu. Cilvēka darbība strādājot tiek svētdarīta, kad tā tiek veikta ar *pārdabisku motīvu*.

Tāpēc svarīgi īstenībā nav vis “padarīt to labi”, bet gan strādāt aiz mīlestības pret Dievu. Jo *Dievs ielūkojas sirdī*. [19] Izšķirošais ir tas, ka cilvēkam ir *pārdabisks motīvs*, galīgais mērķis, godīgs nodoms savā vēlmē strādāt aiz mīlestības pret Dievu un kalpot citiem priekš Dieva. “Tādējādi darbs tiek pacelts līdz

žēlastības kārtai. Tas tiek svētdarīts un kļūst par Dieva darbu, *operatio Dei, opus Dei.*”[20] **Pārdabiskais motīvs**

Mūsu *pārdabiskais motīvs* ir patiess, ja tas efektīvi un radikāli ietekmē veidu, kādā mēs strādājam, vedinot mūs pabeigt uzdevumu pilnībā, kā Dievs to vēlas, mūsu personisko iespēju robežās, kuras viņš vienmēr ņem vērā.

Pārdabiskais motīvs, kas padara darbu svētu, nav tikai kaut kas tāds, kas tiek pievienots profesionālajam darbam. Tā ir mīlestība pret Dievu un citu mīlestība priekš Dieva, kas radikāli ietekmē pašu darbību. Tas vedina mūs veikt savu darbu labi, kompetenti un perfekti, jo “nedrīkstam piedāvāt Dievam kaut ko, kas nav perfekts, mūsu nabadzīgo cilvēcisko iespēju robežās. Mūsu piedāvātajam darbam jābūt bez vainas un tas jāveic cik vien

iespējams rūpīgi, pat vissīkākajās detaļās, jo Dievs nepieņems paviršu darbu. *Tev nebūs nest neko, kam kāda vaina*, mūs brīdina Svētie Raksti, *jo tas nebūtu Viņa cienīgs* (Lev 23:20). Šī iemesla dēļ darbam, ko ikviens no mums dara, darbībām, kuras aizņem mūsu laiku un enerģiju, jābūt mūsu Radītāja cienīgam pienesumam. Tam jābūt *operatio Dei*, Dieva darbam, kas darīts priekš Dieva: īsi sakot, labi padarītam darbam, bez vainas.”[21]

“Labs nodoms”, kas nevedina cilvēku strādāt labi, nebūs ne labs nodoms, ne Dieva mīlestības akts. Tas būs neefektīvs un tukšs nodoms, vāja vēlēšanās, kas nespēj pārvarēt slinkuma un ērtību šķērsli. Patiesa mīlestība izpaužas caur cilvēka darbu.

Strādāt ar *pārdabisku motīvu* nenozīmē vienkārši pievienot kaut ko svētu darba procesam. Lai svētdarītu darbu, nepietiek strādājot

lūgt Dievu, kaut gan, kad tas ir iespējams, tā ir pazīme, kas liecina, ka cilvēks strādā aiz mīlestības pret Dievu, un tas nozīmē augt šajā mīlestībā.

Lai iegūtu *pārdabisku motīvu* un svētdarītu savu darbu, ir būtiski svarīgi tā vai citādi meklēt Dieva klātbūtni, kas bieži konkretizējas mīlestības un centienu aktos. Dažreiz tas nozīmē izdevību pārtraukt darbu vai citas līdzīgas darbības un izmantot cilvēciskos līdzekļos.

Tomēr jāteic, ka ar to pašu par sevi vien nepietiek, jo darba svētdarīšana būtībā nenozīmē darīt kaut ko svētu un vienlaikus strādāt. Tas nozīmē padarīt svētu pašu darbu ar *pārdabisku motīvu*, kas veido šo darbību un iespaido to tik dziļi, ka padara to par ticības, cerības un mīlestības aktu un pārvērš mūsu darbu lūgšanā.

Otras svarīgas sekas tam, ka darba svētdarīšanas saknes meklējamas *pārdabiskā motīvā*, ir tās, ka visu profesionālo darbu var svētdarīt, lai tas būtu viegli saskatāms cilvēka acīm, vai pavisam necils, jo darba svētdarīšana ir atkarīga no mīlestības uz Dievu, ar kādu tas tiek darīts. Ir tikai jāpadomā par Jēzus, Marijas un Jāzēpa darbu Nācaretē, kuri veica ikdienas darbus tāpat kā miljoniem citu cilvēku, taču darīja tos ar vislielāko mīlestību.

“Darba cieņa nav atkarīga tik daudz no tā, kas tiek darīts, cik no cilvēka, kurš to dara, no cilvēka, kas ir garīga, saprātīga un brīva būtne.”^[22] Darba vērtība ir atkarīga no tā labuma kā no darbības, kas ir garīga un brīva, tas nozīmē, rodas no mīlestības, kura var izvēlēties savu mērķi, kas ir raksturīgs brīvības akts.

“Ir labi jāatceras, ka darba cieņa balstās uz Mīlestību. Cilvēka lielākā

privilēģija ir spēja mīlēt un pārveidot to, kas ir pārejošs un ātri gaistošs. Viņš spēj mīlēt citas būtnes, izrunāt “es” un “tu”, kas ir pilni nozīmes. Un viņš spēj mīlēt Dievu, kurš atver mums debesu vārtus, padara mūs par savas ģimenes locekļiem un atļauj mums runāt ar sevi draudzībā, aci pret aci. Tāpēc cilvēkam nav jāaprobežojas ar materiālo ražošanu. Darbs dzimst no mīlestības: tas ir mīlestības izpausme un ir vērsts uz mīlestību.”[23]

Mīlestība uz Dievu mazas lietas padara lielas: sīkas kārtības, precizitātes, kalpošanas un laipnības detaļas, kas veicina darba pilnveidi. “Dariet visu aiz Mīlestības! Tad nebūs sīkumu: viss būs liels. Neatmaidība mazos darbos aiz Mīlestības ir varonība.”[24]

Cilvēks, kurš apzinās, ka darba svētdarošā vērtība būtībā ir atkarīga no mīlestības uz Dievu, ar kādu tas

tiek darīts, un nevis no tā sociālās vai cilvēciskās izcilības, augstu vērtēs mazās lietas, it īpaši tās, kuras citi nepamana un kuras redz vienīgi Dievs.

Turpretim strādāšana savtīgiem motīviem, cenšanās pašapliecināties vai iegūt prestižu godkārības dēļ, īstenot pašam savus plānus un tamlīdzīgi, vai padarīt varu vai naudu par savu augstāko mērķi radikāli neļauj svētdatīt cilvēka darbu, jo tas nozīmē veltīt to sevis paša mīlestības elkam.

Šādi motīvi reti izpaužas “tīrā veidā”; bieži vien tie ir sajaukti ar cildeniem un pat pārdabiskiem nodomiem, vienlaikus paliekot slēpti, pat ilgu laiku, kā dubļu pikas tīra ūdens dziļumā. Būtu neapdomīgi ignorēt tos, jo jebkurā brīdī – iespējams, pazemojuma vai profesionālās neveiksmes gadījumā – tie var uzpeldēt virspusē un saduļķot visu

cilvēka uzvedību. Ir svarīgi atklāt šos savtīgos motīvus, patiesi atzīt tos un cīnīties pret tiem, attīrot savu nodomu ar lūgšanu, upuri, pazemību, dāsnu kalpošanu citiem un rūpēm par mazām lietām.

Pievērsīsim bieži savus skatienus Jēzus darbam slēptās dzīves gados, lai mācītos svētdarīt mūsu ikdienas darbu. “Kungs, dod mums savu žēlastību. Atver mums durvis uz darbnīcu Nācaretē, lai mēs mācītos kontemplēt tevi kopā ar tavu Svēto Māti Mariju un Svēto patriarhu Jāzepu, kuru es tik ļoti mīlu un cienu, jūs trīs, kas veltījuši savu dzīvi svētdarītam darbam. Tad, Kungs, mūsu nabaga sirdis būs iekvēlinātas; mēs meklēsim un atradīsim tevi savā ikdienas darbā, ko tu vēlies, lai mēs pārvērstu par Dieva darbu, par Mīlestības darbu.”[25]

F.H. Lopess Diass

[1] Sal. Mt. 13: 44

[2] *Christ Is Passing By (Kristus iet garām)*, 14

[3] *Christ Is Passing By (Kristus iet garām)*, 20

[4] *Lumen Gentium*, 31-36; *Gaudium et Spes*, 33-39; *Apostolicam actuositatem*, 1-3, 7.

[5] *Katoliskās Baznīcas Katehisms*, 2427.

[6] Jānis Pāvils II, Homilija 1992.gada 17.maijā; sal.: Runa 1979.gada 19.martā; Runa 2002.gada 12.janvārī, 2.

[7] *Katoliskās Baznīcas Katehisms*, 310.

[8] Radīšanas Grāmata, 2:15; sal.: Radīšanas Grāmata, 1:28.

[9] Sal.: *Katoliskās Baznīcas Katehisms*, 2427. Vatikāna II Koncils, Pastorālā konstitūcija *Gaudium et*

Spes, 34-35 [10] Sal.: Radīšanas grāmata, 3:18-19.

[11] Christ Is Passing By (Kristus iet garām), 14.

[12] Turpat, 174.

[13] Turpat, 47.

*[14] Conversations (Pārrunas) , 55.
Sal.: Christ is Passing By (Kristus iet garām), 45; Friends of God (Dieva draugi), 120*

*[15] Sal.: Jānis Pāvils II, Enciklika *Laborem exercens*, 1981.gada 14. septembris, 6*

*[16] Sal.: Sv.Akvīnas Toms, *S. Th. II-II*, q. 24, a.7 c*

[17] Roman Missal, Canon of the Mass (Romās lūgšanu grāmata, Mises kanons)

[18] The Way (Ceļš), 359.

[19] Kēniņu pirmā grāmata 16:7

[20] *Conversations (Pārrunas)*, 10

[21] *Friends of God (Dieva draugi)*, 55

[22] Jānis Pāvils II, Runa 1986.gada 3.jūlijā, 3.

[23] *Christ is Passing By (Kristus iet garām)*, 48

[24] “The Way” (“Ceļš”), 813.

[25] *Friends of God (Dieva draugi)*, 72

.....